

Marie van de Middelhaai d'r groot Vlèemes en Haorsteegs woordeboek, **O**

Marie van de Middelhaai zingt al 15 jaar in Vlijmens dialect en is bezig een dialectwoordenboek samen te stellen. Omdat zij is opgevoed door een Haarsteegse moeder en een Vlijmense vader richt zij zich op deze dialecten. Beide dialecten zijn niet uniek, maar hebben net als de andere Langstraatse dialecten dezelfde basis als het Midden-Brabants. Iedere week verschijnt een nieuwe letter met enkele dialectwoorden en iets uit de grammatica.

† = oud (bijna) vergeten woord   * = nieuw woord van jonge generatie
[ ] = fonetisch schrift   H = Haarsteeg   V = Vlijmen

Noemt 3 Braobanse vèùrnaomen mee 'n O. = Noem 3 Brabantse voornamen met 'n O. (Antwoord onderaan)

ochaarem [ɔxɑ:rəm], (H) **ochèèrem** (V) [ɔxɛ:rəm] = och arme. *Ochèèrem meske!* = Och arm meisje!

óliemaot - óliemàdtje [o'əlīmɑ:t- o'əlīmɑtʃə] (de, 'n) = lett.: oliemaat, maatkan voor petroleum.

óliezèèker [o'əlize:kər] = petroleumventer. Óónzen óme Kis waar óliezèèker. = *Ome Kis was petroleumventer.*

*ódeklonje [o:dəklɔnjə], **onjeklonje** [ɔnjəklɔnjə] van het Franse *eau de Cologne*

†óllever [œləvər], **ooiever** [o:jəvər], ***ooievaor**[o:jəvə:r], (den, 'nen) = ooievaar, syn: †úíver [œ:vər]

onstraant [ɔnstra:nt], **ontstraant** [ɔntstra:nt], ***straant** [stra:nt] = brutaal, syn: **astraant** [astra:nt]

ópoe [o:pu] = grootmoeder

óverhúizen [o:vərhæ:zə] = verhuizen

óverstuur [o:vəsty:r]

1. emotioneel. *Ze waar himmel óverstuur.* = *Ze zat er helemaal doorheen.*
2. bedorven. *De róme-n-óverstuur laoten gaon.* = *De melk laten bederven.*

Grammatica: óóns familie = onze familie

De woorden óóns en óónze/óónzen worden in heel Brabant vaak in combinatie met namen gebruikt, ook in ons dialect: óóns *Kee*, óónze *Kóbus*, óónzen *Has*. Hoewel voor mannen het woord óónze of óónzen gebruikt wordt te worden, wordt er een uitzondering gemaakt voor sommige mannelijke familieleden, namelijk: vader, broer, zwager, neef en opa. Deze krijgen alle het vrouwelijke óóns: óóns *vaoder*, óóns *bruur*, óóns *zwaoger*, óóns *neef* en óóns *opa* maar: óónze *zóón* en óónzen *ome!*?

Vaak worden óóns en óónze ingekort tot s en z en verbonden met het woord *erna* waardoor de volgende woorden kunnen ontstaan: *smóéder* (= *onze moeder*), *staante* (= *onze tante*), *svaoder* (= *onze vader*), *zoma* (= *onze óma*), *zopa* (= *onze opa*).

Ook komt daarbij regelmatig de letter *H* te vervallen: óónzen ómen *Harrie* wordt dan óónzenómenarrie en óónzen *hond*: óónzenond.

Antwoord: Óónzen *Harrie*, óónze *Kóbus* en óónze *Tóón* of óóns *Cor*, óóns *Nel* en óóns *Sién*.

'n Óliemaot
(Foto: Rini Wouters)

